

ώρας του ήμερονυχτίου δελτία μετεωρολογικής καταστάσεως, ως και τοιαύτα προγνώσεως του καιρού. Η τοιαύτη έκπομπή, χρησιμωτάτη εις τε την ναυτιλία και την αεροναυτιλία, εκτελείται, συμφώνως προς γνωστόν τύπον, παρέχοντα με ώρισμένη σειράν συμβόλων τα διάφορα μετεωρολογικά δεδομένα και διά φράσεων εις την γλώσσαν συνήθως του κράτους, εις δ' ο σταθμός άνήκει, τα συμπεράσματα των εις τόν σταθμόν συγκεντρωθεισών παρατηρήσεων, υπό μορφήν προγνώσεως του καιρού. Έξαιρετικής σημασίας είναι τα ρ. περί καταγίδων και κυκλωνικών κινήσεων, ως και τα ρ. περί κινδύνων εκ παρασυρομένων ναυαγίων και πλωτών παγετ' ων. Τέλος διά τα ρ., τα εκπεμπόμενα προς ρύθμισην των χρονομέτρων, βλ. λ. ώραία ραδιοσήματα.

Ραδιοσκοπία (ύγειον). Η διά των ακτίνων του Rontgen γινόμενη επί ειδικού πίνακος (ecran), συνισταμένου εκ μέλανος χάρτου, έπιστρωμένου διά Λευκοχρυσουκαυνούχου Βαρίου, άναπαράστασις των διαφόρων οργάνων του οργανισμού, άτινα δύναται να διακρίνη καλώς ο άνθρωπος οφθαλμός, τηρουμένων ώρισμένων τεχνικών κανόνων, προς έξακριβωσιν επί φυσιολογικής ή μη καταστάσεως τούτων. Καλείται δε άκτινοσκόπησις και χρησιμοποιείται άλλοτε μόνη, άλλοτε δε προς διαγνωστικόν σκοπόν εν συνδυασμώ προς την άκτινογραφίαν, ήτις δίδει σαφεστέρας εις τινα μάλιστα περιπτώσεις πληροφορίας, άτινες θέλουσι χρησιμεύσει μεγάλως, ου μόνον διά την διάγνωσιν, αλλά και διά την παρακολούθησιν της έφαρμοσθησένης θεραπείας διά τεχνητό πνευμονοθώρακος. Γ.Φ.Α.

Ραδιοηλεκγραφία. Βλ. λ. Ασύρματος.

Ραδιοφάρος. Έκαλείτο παρά των έφευρετών Bellini και Tosi ο σταθμός άσυράτου, ο εκπέμπων στίγματα κατάλληλα προς παρατήρησιν υπό πλοίου έφωδιασμένου διά ραδιοπυξίδος ή ραδιομέτρου. Κατά τα τελευταία έτη μελετάται ή κατασκευή ραδιοφάρων, εκπεμπόντων, βοηθεία άνακλαστήρος συγκεντρωτικού, σήματα, κατάλληλα όπως λαμβάνονται και υπό πλοίου έχόντων έγκαταστάσεις συνήθους άσυράτου. Προς τούτο εκπέμπουσι με ώρισμένον χρονικόν ρυθμόν τα σήματα προς όλους τους άνεμορρόμβους, εκτελούντα πλήρη κύκλον του όρίζοντος εις δύο λεπτά της ώρας και εις τρόπον, ώστε, βοηθεία χρονομέτρου, ο άπλοός δείκτης άσυράτου να δύναται να προσδιορίζη την ραδιοδιόπτεισιν με προσέγγισιν τετάρτου του άνεμορρόμβου. Οί τοιοῦτοι ρ. είνε προσωρισμένοι να προσφέρωσι μεγάλας ύπηρεσίας, τοποθετούμενοι εις άκτάς και δι' άκροτήρια, ένθα ή όμίχλη είναι συχνή.

Ραδιοχάρται. Καλοῦνται οί κατάλληλοι προς άμεισον επί αυτών χάραξιν των ραδιοδιόπτεισεων χάρται, ως εϋθειών γραμμών. Οί ραδιοχάρται είνε χάρται γνωμονικοί (βλ. και λ. ραδιοναυτιλία) εις τρόπον, ώστε οί μέγιστοι κύκλοι της σφαίρας να παριστανται δι' εϋθειών. Οί ρ. φέρουσιν επί αυτών δικτυών μεσημβρινών (εϋθειών) και παραλλήλων (καμπύλων) διά γραμμών πλήρως διάτους σημαντικώτερους και έστιγμένον διά τους ένδιαμέσους, αλλά άρχετα πυκνών, ώστε να λαμβάνονται εϋχερώς και με άρκετην προσέγγισιν αί συντεταγμένοι του στίγματος. Διά ρ. μεγάλης κλίμακος είνε έφωδιασμένοι οί ραδιογωνιομετρικοί σταθμοί (βλ. λ.), οί συνεργαζόμενοι προς εϋθειαν χορήγησιν στίγματος.

Ράδις. Διακεκριμένος πολιτικός άνήρ της Γιουγκοσλαβίας, διαδραματίας μέγαν ρόλον εν τη ένώσει του βασιλείου των Σερβοκροατοσλοβένων. Έφονεύθη τῷ 1927, υπό ένδιόφρονος Σέρβου. Δ.Κ.

Ραδοβίστα. Κωμόπολις της Σερβίας, ΒΔ. της Στρομνίτσας. Κατά τῷ 1913 εις Ρ. παρέμεινε τῷ στρατ. της IV Βουλγαρικής Στρατιάς, (Στρατ. Κοβάτοφ). Έκειθεν ο διοικητής της Στρατίας ταύτης διηύθυνε τας έπιχειρήσεις της Στρατίας, της έπιτεθείσης αιφνιδιαστικώς τας πρωϊνάς ώρας της 17ης Ιουν. κατά των Σέρβων, οίτινες είχαν όργανωθή όπισθεν του Μπεγκοβλίτσα (βλ. λ.). Άποκρουσθεϊσα όμως ή στρατιά αυτη και πιεζομένη ισχυρώς την 18, 19 και 20 Ιουνίου υπό των Σέρβων, ήρξατο να υποχωρη προς τα όπισθεν και να εγκαταλείψη την Ρ. την 25ην Ιουν., ήμεις την επομένη ή μέραν κατελήφθη υπό Σερβικῶν Ιππικῶν. Μετ' όλιγον κατέφθασε και Έλληνικόν Ιππικόν και συνεδέθη εκεί μετά των Σέρβων. Διά της συνθήκης του Βουκουρεστίου του 1913, ή Ρ. παρέμεινε εις την Βουλγαρίαν. Τήν 26ην Σεπτ. 1918, μετά την διάσπασιν του Γερμανοβουλγαρικῶν μετώπου, τῷ Έλλ. Ιππικόν (3ον σύντ. άντισυντομ. Σκανδάλη) κατέλαβε την Ρ. Διά της συνθήκης του Νεϊγύ ή Ρ. περιήλθεν εις την Σερβίαν.

Ράδος Κωνσταντίνος. Διάσημος Έλλην ναυτικός ιστορικός και καθηγητής εν τη Ναυτική Σχολή των Δοκίμων και τῷ Έθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Είνε ο πρώτος εν Έλλάδι δημιουργήσας τόν κλάδον της ναυτικής ιστορίας, ήν και έδίδασκεν εν τη Ναυτ. Σχολή. Άγάματος έρευνητής, σπουδαιότατα συνέβαλε διά των διαφόρων συγγραμμάτων και διαλέξεών του εις την διασαφήνησιν σπουδαιωτάτων θεμάτων της αρχαίας ν.ν. ιστορίας (Ναυμαχία Σαλαμίνας). Έν έτει 1907, άνετέθη εις αυτόν ή άντιπροσωπεία της Έλλάδος εν τη ναυτική διέθνει έκθέσει του Μπορντιό, εν ή ώργάνωσε τῷ έλληνικόν τμήμα, όπερ έτυχεν 21 μεγάλων βραβείων, 15 διπλωμάτων τιμής, 66 χρυσῶν μεταλλίων, 74 άργυρῶν, 28 χαλκίων, 5 εϋφήμων μνείων και 8 εκτός συναγωνισμοῦ. Τῷ 1915, μετά πενταετή συνεχή έργασίαν εν τη Φιλοσοφική Σχολή των Παρισίων, ύπεστήριξεν εν Σορβόνη εν τῷ άμφιθέατρῳ Έγδαρ Κινέ, ως θέσιν, την μελέτην του «La Marine Byzantine», διαλεγόμενος περί των πηγών του και περί του τρόπου του σκέπτεσθαι επί του θέματος. Τα κυριώτερα κεφάλαια της ως άνω στουδαιοπάτης μελέτης του, ήμιν: «Τῷ πολεμικόν βυζαντινόν σκάφος και τί διάφοροι τύποι του—ή εν μέρει διάσπασιν του εν τῷ βενετικῷ ναυτικῷ.—Τῷ έλληνικόν ή ύγρον πῶρ—Marcus Graecus και τῷ βιβλίον αὐτοῦ Liber ignium ad comburendos hostes—Βυζαντινοί συγγραφείς και χρονογράφοι των Σαυροφοριῶν.—Ο Ναυτικός στρατός.—Οί Μαροβίται. Οί διά Ρωσσίας κατελθόντες Νορ-

μαννοί.—Όργανισμός, διοίκησης, Αυτοκρατορικός στόλος και ναυτικόν των θεμάτων.—Αί ναυτικά έπαρχίαι του Βυζαντίου.—Οί Κιβουραϊοίται.—Οί κατά Γότθων, Βανδάλων και Άράβων πόλεμοι.—Λέων Γ' ο Ίσαυρος.—Η πρόφωρος έκλειψις (μέσα ΙΒ' αἰώνος) του Βυζαντινοῦ ναυτικοῦ.—Τά αίτια». Η συζήτης διεξήχθη άντιλογικώς μετά του εν τῷ Πανεπιστημίῳ των Παρισίων καθηγητοῦ της βυζαντινής ιστορίας C. Diehl, όστις μετά τούτο άπηύθυνε ζολακευτικωτάτην έπιστολήν προς τόν Έλληνα ιστορικόν, εν ή μετά θαυμασμοῦ εκφράζεται διά τῷ έργον του. Πλείστα όσα συνέγραψεν είτε εν βιβλίοις, είτε εν τῷ περιοδικῷ και ήμερησίῳ τύπῳ, άποσπάσαντα τόν θαυμασμόν δι-ασήμων Εϋρωπαίων καθηγητῶν της ιστορίας και Άκαδημαϊκῶν, ως ο Jurien de la Graviere (οῦ μετέφρασεν εις την έλληνικήν δύο έργα: τῷ «La Marine des Anciens» και τῷ «Station du Levant»), ο Dalmeyda, ο Girard, ο στρατηγός Bouchel, ο Driault, ο Berlin και άλλοι. Τα κυριώτερα των συγγραμμάτων του είνε: «Ναυτική τακτική των Αρχαίων», «Ο Μιαούλης πρό της έπαναστάσεως», «Μικρά συμβολή εις την ναυτικήν άρχαιολογίαν» (τό παρ' Όμηρῷ ξυστόν ναύμαχον. Η Όδυσσεύς σχεδία), «Ναυτικά και άρχαιολογικά σελίδες (Άστρολάβοι, άναφορικά ώρολόγια, μηχανικά δρομόμετρα παρ' αρχαίους, σφαίραι ή πλανητόρια)», «Υποβρύχιοι άνασκαλεύσεις προς άνεύρεσιν αρχαιοτήτων», «Τά καταδρομικά της Κρητικής έπαναστάσεως 1866—1868», «Οί Σουλιῶται και άρματοῦλοι εν Έπτανήσῳ 1804—1815», «Έπιστολαί και έγγραφα τῷ ύπασπιστοῦ του Δ. Ύψηλάντου, Βζίνεσκου, μετά διαγράμματος της κατά την Ανατ. Έλλάδα εκστρατείας του 1828—29», «Περί άποπειρας των Όρλεανιδῶν όπως άνέλθωσιν εις τόν θρόνον της Έλλάδος», «Έπίτομος ναυτική ιστορία πόλεως χρῆσιν των ναυτικῶν Δοκίμων», «Ιστορία των συγχρόνων πολεμικῶν στόλων από της έφευρησῆς του άτμοῦ ως κινητηρίου δυνάμεως», «Ναυτικά διηγήματα». Άλλά τῷ σπουδαιότερον των συγγραμμάτων του, τῷ έπισπασάν την προσοχήν και τόν θαυμασμόν των Εϋρωπαίων ιστορικῶν, είνε τῷ Γαλλιστῷ έκδοθέν «Les guerres Mediques. La bataille de Salamine» (έκδοσις 1915—Παρίσιοι, Pentemoing el Cie). Ο Ρ. ύπερξεν ο ίδρυτής της εν Έλλάδι Γεωγραφικῆς Έταιρείας, την δε πολυσχιδή αὐτοῦ δράσιν εν τη ναυτικῇ φιλολογίᾳ τιμῶσα ή Γεωγραφική Έταιρεία της Λισσαβώνας, άπένευεν αὐτῷ την «Ναυτικήν Άλυσιν», ή δε Έταιρεία των ιστορικῶν σπουδῶν της Γαλλίας, καθώς και ή Γεωγραφική Έταιρεία της Μαδρίτης τόν εξέλεξαν μέλος των, άντιπρόσωπόν της δ' εν Έλλάδι ή «Ligne Maritime Française». Ο Ρ. από μακροῦ τυγχάνει και Πρόεδρος της «Ιστορικῆς και Έθνολογικῆς Έταιρείας της Έλλάδος», τά μέγιστα συμβαλόν εις την πρόδον ταύτης και τόν πλουτισμόν του Μουσείου αὐτῆς διά ναυτικῶν αντικειμένων. Η Μ. Στρ. και Ναυτ. Έγκυκλοπαίδεια, έχει την τιμήν να καταλέγη τόν διαπρεπή Ιστορικόν και Καθηγητήν μεταξῦ των τακτικῶν μελῶν της Έπιτροπῆς της συντάξεως αὐτῆς. Γ.Ν.

Ο καθηγητής κ. Κ. Ράδος

Ραζάτης. Διακεκριμένος Πέρος στρατηγός, περί τας αρχάς του 7ου μ.Χ. αἰώνος, ότε διεξήγετο ή φοβερά πάλη μεταξῦ του Ηράκλειου και των Περσῶν, της οποίας ή έκβασις τόσον όλεθρία καίτοι άποταμόν της Άσσυρίας Ζάβατον, τόν όποιον διαβάς, έστρατοπέδευσε παρά τα έρείπια της αρχαίας Νινευί. Ο Ρ. άρχιστρατηγός της εποχῆν εκείνην των Περσικῶν δυνάμεων, διέβη και αυτός τόν Ζάβατον όλίγον κατωτέρω και έστρατοπέδευσε παρά την συμβολήν τούτου και του Τίγρου, άποφασισμένος να δώση τελειωτικήν μάχην προς τόν Ηράκλειον. Η μάχη συνεχροτήθη την 12ην Δεκεμβρίου του 627. ύπερξεν δε πεισματώδης και αίματηροτάτη. Κατά την διάρκειάν της, ο Ηράκλειος, μαχόμενος, ως πάντοτε, εις την πρώτην γραμμην, έφόνευσεν ο ίδιος τόν Ρ. και δύο έτέρους εκ των πλεον γενναίων στρατηγῶν των Περσῶν.

Ραζή-Κότσικας Άθανάσιος. Εις εκ των στρατηγῶν της Δυτ. Σερσεῆς Έλλάδος, οί όποιοι, με την ύπ'αυτοῦς δύναμιν εκ 2500—3000 άνδρῶν, ύποχωροῦντες πρό των πολῦ ισχυροτέρων δυνάμεων του Κιουταχί, περί τας αρχάς Απριλίου 1823, ενεκλείσθησαν εις Μεσολόγγιον, τῷ όποιον ώργάνωσαν άμυντικώς και άντέταξαν την θρυλικήν εκείνην άμυναν, την περιβαλοῦσαν με τόσην δόξαν τά όνόματά των. Διακριθεῖς κατά την πολυμήνον πολιορκίαν του Μεσολογγίου εις όλας τας κρατεράς μάχας μεταξῦ των πρώτων εναντίον των Τούρκων και των Άράβων, έπεσεν ήρωικώς κατά την τελευταίαν άπεγνωσμένην προσάθειαν της έξόδου. Θ.Δ.

Ραζή-Κότσικας Ιωάννης. Άντιναύαρχος εν άποστρατεία. Έγεννήθη εν Μεσολογγίῳ τῷ 1870. Εισήλθον εις την Σχολήν Δοκίμων τῷ 1885 και έξήλθεσημαφόφος τῷ 1889. Έλαβε μέρος εις τούς πολέμους τῷ 1897,

*Αντιν. Ι. Ραζή-Κότσικας

